

Visserdorp Spakenburg

Gerookte paling.

FOTO ILFREDO REGALES

In Spakenburg, een voormalig vissersdorp in de gemeente Bunschoten in de provincie Utrecht in Nederland, worden jaarlijks de 'Spakenburgse dagen' gehouden, die steeds vier woensdagen in de zomerperiode beslaan. Dit jaar was het voor de 42e keer, op de twee laatste woensdagen van juli en de twee eerste woensdagen in augustus. Doel van het evenement is de promotie van Spakenburg en Bunschoten, met veel aandacht voor de karakteristieke oeroude traditionele en kleurrijke klederdracht, die daar sinds vele generaties gedragen wordt.

TEKST EN FOTO'S SOLANGE HENDRIKSE

Ilfredo en Elna Regales.

De rookton, waarin de paling gerookt wordt. FOTO ILFREDO REGALES

Ook de oude ambachten komen aan de orde. Vrouwen in klederdracht zijn nog steeds een dagelijks, vertrouwd beeld in de pittoreske straten van het dorp, maar het zijn voornamelijk de oudere vrouwen in de traditionele kledij. Die is kenmerkend door een brede gesteven, vrolijk gekleurde doek met bloemmotief over de schouders: de kraplap. Als de vrouwen in de rouw zijn, is deze zwart, paars of donkerblauw van kleur. De vrouwendracht is gelukkig nog niet verdwenen. De mannen- en kinderdrecht is er haast niet meer, maar tijdens de Spakenburgse dagen zijn de mannen weer in het traditionele pak gestoken en ook de kinderen.

De inwoners hebben van oudsher een sterke eigen cultuur en identiteit, waarbij ook het palingroken tot een van de oude ambachten behoort, die dankzij de herleefde interesse voor de cultuur uit het verleden, nog immer bedreven wordt. De belangstelling voor dit oude vakwerk

wordt levend gehouden door de palingrookwedstrijden, waar bij de beoordeling door een jury niet alleen op de smaak wordt gelet, maar ook op kleur, zoutgehalte en gaarheid.

De naam Spakenburg komt voor het eerst voor in de 15e eeuw. Het was altijd een vissersdorp, lag vroeger aan de Zuiderzee, tegenwoordig het Emmmeer (een van de randmeren onder Flevoland), en heeft vele overstromingen moeten doorstaan. Om die reden bouwde men aanvankelijk de huizen hoog tegen de dijk. De havens boden vrijwel uitsluitend ligplaats aan de vissersschepen, waarmee het brood werd verdiend, maar met het ophouden van de visserij, door de aanleg van de afsluiting en Flevoland, verdwenen geleidelijk aan tientallen botters (oud Nederlands type vissersvaartuig) uit de haven. Rond 1892 telde het dorp ongeveer 200 vissersschepen. Door de groei van de vissersvloot moest in 1889 een tweede haven worden aangelegd (de Nieuwe Haven). De Oude Haven (rond 1200) is de oudste.

Na de afsluiting van de Zuyderzee in 1932 en de inpoldering na de Tweede Wereldoorlog ging het met de vissersvloot bergafwaarts. Tegenwoordig zijn er nog maar weinig botters in de Oude Haven, die alleen nog gebruikt worden voor de pleziervaart, want de oude vissersschepen werden ook door de vissers vervangen door moderne kotters. Van de visserij is weinig overgebleven. Het dorp leeft nog steeds grotendeels van de vishandel en van brood en Spakenburgse koek. Het is een hechte gemeenschap, waar de mensen zich nog altijd sterk met elkaar verbonden

De gerestaureerde scheepshelling in de Oude haven.

FOTO ILFREDO REGALES

voelen. Doordat vroeger bijna iedereen dezelfde achternaam droeg, had men verschillende bijnamen voor elkaar.

Behalve door de klederdracht en vis is dit kleine dorp ook bekend om haar voetbalclubs SV Spakenburg en IJsselmeervogels, die in de Topklasse van het amateurvoetbal spelen. De stadions van beide clubs liggen naast elkaar en doordat de onderlinge rivaliteit erg groot is, is het dorp in twee kampen verdeeld. De clubs staan daar bekend als de Blauwen (SV Spakenburg) en de Rooien (IJsselmeervogels).

In Spakenburg woont het echtpaar Elna en Ilfredo Regales uit Curaçao. Ze wonen er al vele jaren en zijn trots op 'hun' dorp. Elna stond op Curaçao vele jaren voor de klas en Ilfredo is op Curaçao bekend van z'n Regales

Kinderdracht

Tennisclub op Dominiquo, waar hij mede-eigenaar van is en die inmiddels vele leerlingen op tennisgebied met succes heeft afgeleverd. In de tachtiger jaren kwamen zij in Nederland wonen, in Spakenburg. Vijf jaar later keerde het echtpaar terug naar Curaçao. Spakenburg bleef echter trekken en Ilfredo kwam

er geregeld terug met leerlingen van de tennisclub om hen in Nederland ervaring op dat gebied te laten opdoen. De band met Spakenburg en haar inwoners bleef daardoor al die jaren heel hecht. Acht jaar geleden besloot het echtpaar wederom naar Nederland te emigreren en hoefde natuurlijk niet na te denken

wat hun woonplaats zou worden. Ze wonen nu weer met heel veel plezier in hun geliefde Spakenburg en het bevat hen wederom uitstekend. Regales: „Spakenburg is nog steeds een rustig dorp en groeit gestaag. De mensen zijn heel vriendelijk en maken graag een babbelletje. Wij voelen ons hier heel erg thuis en ge-

nieten van de verse vis en het verse fruit - dat er volop en tegen redelijke prijs verkrijgbaar is - en ook van de vier jaargetijden, van het klimaat en van het gemak van het rondreizen binnen Europa, terwijl op Curaçao zus Xiomara Regales de tennisclub runt", vult z'n vrouw lachend aan.

De Oude Haven.

Vrolijk versierde rotonde in het teken van het vissersdorp.

FOTO ILFREDO REGALES

Lopend over de Oude Schans in het dorp ruik je de geur van gerookte paling en zie je vrouwen in vrolijk gekleurde klederdracht met naal en draad bezig.

Samen met de mannen in traditioneel pak, poseert Charmie Sobers uit Curaçao tijdens haar vakantiebezoekje aan Spakenburg. Boer Piet vraagt of de foto ook op Facebook komt.

Oude ambachten.

